

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Politikai desperádók.

A koalíció politikájának horvátországi exponensei, miután a bánnal és az unió-párttal való harcokban lerongyolódtak és számban, befolyásban, erőben mind lejjebb szálltak: egyszerre két ostoba és kétségbeesett lépést tettek, — proklamálni akarták a tartománygyűlésen Horvátország elszakadását Magyarországtól; és memorandummal fordultak az alkotmányos magyar tényezők háta megett — őfelségéhez, sőt a trónörökös katonai irodájához is.

E lépések egyike is elég arra, hogy akik ily lépéshez folyamodnak, azoknak politikai beszámíthatóságát komolyan ne vegyük. Pártok politikai küzdelmében ily fegyverek használata a legutolsó stáció. Akiknek arzenáljából már csak etele fegyver telik, azok már maguk is elvesztették hitüket ügyük győzelmében. Politikai desperádók vagy politikai komédiások süthetnek ki olyan tervet, hogy elszakadást proklamálnak egy országtól, az anyagi erők legcsekélyebb mértéke nélkül. Vagy, hogy egészen új államalakulásnak egyengethik az útját, zöldnél zöldebb titkos politikai emlékiratok megszerkesztésével.

A nemzetek történelme sokféle

„elszakadás“-ról tud, de olyanról nem, amelyet még a tömegek érzése, az utca szenvedélye sem támogat, s amely azzal az operettbe illő fordulattal végződik, hogy egy országgyűlési párt, amely mögött egy szál anyagi erő sincs, nagy hangú, üres szavakkal nyolcszázéves állami köteleket felbontottnak nyilvánít a Jézus szent nevében.

Európában szánakozó mosolynál mást aligha ért volna el ez a csinos szinpadí coup. Mert csodák-csodája, a hősi elszakadási nyilatkozat után minden a régiben maradt volna Horvátországban. Egy verébfiók se hullott volna le a fáról e „végzetes“ határozat hallatára. Még csak honvédszászlóaljokat sem kellett volna mozgósítani a nagy-szerű forradalmi tény ellen. Egyetlen bakát sem kellett volna ellátni éles töltéssel. Mert az „elszakadás“ csak teatrális jelenetnek készült. Oly politikai vigjátéknak, aminőt még keveset nevette és fütyült ki a világ.

Hát a másik nagy sláger, a memorandum? Ami titkos emlékirat illetéktelen tényezők által őfelsége asztalára jut: mindaz szépen lekerül a maga útján a magyar miniszterelnökhöz. A legalkotmányosabb király más beavatkozást és befolyást el nem ismer, csak

alkotmányosat és törvényszerűt. Ami pedig a trónörökös katonai irodáját illeti, az csak papirkosárul szolgálhat az odatévedt politikai iratok számára. A horvát álmodozók memorandumai álmodhat tehát tavaszról, de e diszkrét és mély papirkosárban aludni fog örökké, a feltámadásnak legkisebb reménye nélkül.

Khuen-Héderváry Károly gróf a képviselőház szombati ülésében kiállította az erkölcsi bizonyítványt a horvát népről, hogy „egy ilyen demonstráció korántsem felelt volna meg a horvát lakosság nagy része felfogásának.“ Ő, aki férfikorának legszebb éveit a horvátországi problémának szentelte, aki a vad ellentállást a Magyarországgal való államjogi kapcsolat ellen legyőzte s maga után teljesen nyugodt és konszolidált állapotokat hagyott; ő ismeri jól a horvát nép igaz érzelmeit és egészséges aspirációit.

Am azoknak a politikusoknak, akik segítettek feldulni a Khuen-Héderváry horvátországi politikai örökségét; akik a régi rendszer iránt való ellen-szenvből, segítettek kiüldözni a magyarbarát többséget, hogy helyébe a legveszedelmesebb és legkétszínűbb politikai társaságot ültessék; most illenek fe-

Porolaj.

Isholák, onodák, posta és egyéb hivatalok, kávéházak, szállodák stb. padlóinak pormentesítésére cégünknel gyári áron szerelők be:

Eredeti hordóvételnél ca 180 kg. — 100 kg. 48 kor., kisebb vételnél kilója 60 fillér.

Fertőtlenítőserek u. m.:

Karbolsav fekete 100 kg. 26 korona. Karbolsav vörös 100 kg. 20 korona.

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedők

festékosztálya ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6. 100-16

jükre hamut hinteni, látva, micsoda veszedelmes köveket mozgattak ők meg a horvát hegyek tetején, amikor többség voltak, kormány voltak; s a hatalmat — saját véreik ellen — elszántabban és keményebben gyakorolták, mint a haza legveszedelmesebb ellenségei ellen.

Ezért nincs joguk ahhoz, hogy a horvátországi, csak a látszat szerint tragikus eseményekért a kormányt vonják felelősségre, mintahogy ezt a képviselőház szombati ülésében az interpelláló Polónyi Géza megkísérelte. Ha valakiket bűn terhel a jelenlegi horvát állapotokért, azok csakis Polónyi és társait lehetnek, a fiúmei rezolúció szerencsétlen megteremtői.

A vármegye közigazgatási bizottsági ülése.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága február hó 6-án Vojnits István főispán elnöklése mellett tartotta rendes havi ülését. A bizottság tagjai közül dr. Molnár Károly udvari tanácsos és dr. Récsi Ede nagybirtokos volt jelen.

A szakelőadók közül Seultéy Ferenc alispán, dr. Szabovlyevits Dusán főjegyző, dr. Sági Samu. helyettes vármegyei főorvos, dr. Deák Béla főügyész, Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, Faragó János kir. tanfelügyelő, Popovits Aurél kir. táblai főügyész jelent meg.

Vojnits István főispán az ülést pontban 9 órakor megnyitotta.

Nyomban kezdetét vette a szakelőadók jelentése a következőkben:

Közzadók.

Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató a közzadók 1912. évi január havi állásáról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő:

I. Egyenes adóban 1912. évi január hóban befolyt 213,692-13 K. 1911. évi január hóban 179,538-93 K. Az elmúlt hóban több 34,153-20 K.

II. Hadmentességi díjban 1912. évi január hóban befolyt 7,404-97 K. 1911. évi január hóban 5,014-64 K. Az elmúlt hóban több 2,390-33 K.

III. Bélyeg- és jogilletékben 1912. évi január hóban befolyt 282,235-13 K. 1911. évi január hóban 231,652-85 K. Az elmúlt hóban több 50,582-28 K.

IV. Fogyasztási és italadóban 1912. évi január hóban befolyt 114,624-08 K. 1911. évi január hóban 106,142-61 K. Az elmúlt hóban több 8,481-47 K.

V. Tanítói nyugdíjban 1912. évi január hóban befolyt 13,509-97 K. 1911. évi január hóban 12,480-83 K. Az elmúlt hóban több 1,029-14 K.

VI. Országos betegápolási pótdobban 1912. évi január hóban befolyt 8,597-17 K. 1911. évi január hóban 7,476-05 K. Az elmúlt hóban több 1,121-12 K.

Utügy.

Sztankovits György műszaki tanácsos az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó 1912. évi január hóról szóló jelentését a következőkben ismerteti:

A törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő.

A fentartási kavics vasuton való szállítása a megrongálás által veszélyeztetett egyes törvényhatósági közutakon folyamatban volt, bizottságilag felülvizsgáltatott és átvétetett.

Az engedélyezett összes utépítési munkák a beállott kedvezőtlen téli időjárás miatt szüneteltek, a rendes utfenntartási munkákat azonban az utiszemélyzet és segédnapzámosok állandóan végezték.

Bejelentette, hogy a temesvári m. kir. posta- és távirtdaigazgatóságnak értesítése szerint Bács-Bodrog vármegye területén engedélyezett új törvényhatósági távbeszélő központok a következő sorrendben nyíltak meg:

Militics, Paripás, Pincéd és Szilberek központok: múlt év december hó 20-án; Veprőd, Bács, Bácsordas, Bácsujfalu, Derye, Liliomos, Szentfűlöp és Vajszka központok múlt év december hó 31-én és végül Kiskér központ folyó évi január hó 8-án. Az új központok közül Bácsordas és Militics az érdekeltség kérelmére folyó évi február hó 1-ével a teljes belföldi helyközi forgalomba is belépett.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Németh Emilia okl. tanítónőt a pincédi, Csóti Julia okl. tanítónőt a zentai, Winter Mária okl. tanítónőt a gombosi, Adrián Irma okl. tanítónőt az apatini áll. népiskolához kinevezte, Werner Anna pincédi áll. népiskolai tanítónőt az apatini és Danielisz Johanna

bárdfalvi áll. tanítónőt a monostorszegi áll. népiskolához áthelyezte.

Treer János bacszzentiváni közs. igazgatótanítónak, Lipták Sándor magyarkanizsai és Nagy János bacszkertesi r. kath. népiskolai tanítóknak a névelés terén szerzett érdemeik megjutalmazásaképpen az 1907. évi XXVII. t. c. 4. §-a értelmében évi 200—200 korona fizetés természetével bíró személyi pótlékot engedélyezett; hogy a nem állami tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 7200 korona, eddigelé összesen 224341 korona államsegélyt folyósított; hogy az elmúlt hónapban hivatalosan meglátogatta az ó- és ujfutaki és csurogi róm. kath., az ófutaki gör. kel. szerb hitfelekezeti, továbbá a csurogi községi elemi népiskolákat és az ujfutaki róm. kath. jellegű óvodát összesen 31 tanteremben.

A szóbanforgó tanintézeteknél nagyobb hiányokat nem tapasztalt, különösebb intézkedések megtételére szükség nem volt.

Közegészségügy.

Dr. Sági Samu járásorvos, helyettes tb. főorvos január havi jelentését a következőkben adja elő:

Az általános egészségügyi viszonyok e hó folyamán alig méltányolható javulást mutattak az előző hóval szemben. Előterben állottak az influenza és a tüdőbántalmak, mint folyamányai leginkább az abnormális időjárásnak, melynek kedvezőtlen volta különösen a második felében bénítólag hatott a járványragályos kórok elleni küzdelemre is. Mindazonáltal konstatalható volt nemesak a betegségek terjedésének megszünte, hanem minden egyes kórra nézve némi számaránybeli csökkenés is, amennyiben főleg az utóbbiak az előző hóban felmerült esetekhez képest 268 kevesebb betegüléssel örvendetes apadást mutatnak.

Ezen hevenyefetőző kórok közül előfordult:

A ronesoló toroklob 15 községben, u. m.: Apatin, Sztapár, Csávoly, Bácsalmás, Hódság, Liliomos, Militics, Paesér, Csantavér, Temerin, Petrőc, Ada, Órszállás, Gádor, Körtés községekben és Magyarkanizsa meg Zenta r. t. városokban összesen 153 esettel, ebből meggyógyult 124, meghalt 26, ápolás alatt maradt 2.

A vörheny 17 községben és pedig: Madaras, Gara, Vaskut, Regőce, Bátorostor, Csátalja, Mélykut, Hódság, Káty, Titel, Topolya, Gádor, Körtés, Órszállás, Csurog, Saj-

Egészségéről van szó!!

Igyék naponta 1-2 palack Szent István védjegyű maláta sört, MELY ÜDIT, GYÓGYIT, mert ez a legjobb, a valódi. 3-3

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség, étvágyhiány, vérszegénység, álmatlanság és gyomorbajoknál; igen ajánlatos lábbadozó betegeknek is. ∴ Ajánlják: **dr. Korányi, dr. Kétly, dr. Herzl** tanár urak és más számos orvosi szaktekintély.

Kapható: **WEIDINGER S. és ZS. nagykereskedőknél, Zomborban.**

kásgyörgye, Mozsor községekben és Zenta r. t. városban, összesen 238 esettel, ebből meggyógyult 188, meghalt 36, ápolás alatt maradt 14.

A kanyaró 12 községben, nevezetesen: Apatin, Szilberék, Obecse, Dunacséb, Overbász, Mozsor, Tizsakalmánfalva, Sajkásszentiván, Temerin, Martonos, Ujszivác, Sajkásgyörgye községekben és Magyarkanizsa r. t. városban, összesen 354 esettel, ebből meggyógyult 260, meghalt 18, ápolás alatt maradt 76.

A hagymáznak szórványos esetei Kumbaja, Szilberék, Csantavér, Titel, Paesér, Mohol, Órszállás, Temerin községekben és Magyarkanizsa r. t. városban, összesen 32 esettel, amelyből 16 meggyógyult, 8 meghalt, a többi gyógykezelés alatt áll.

Ügyészség.

Popovits Aurél kir. táblai főügyész jelentése szerint a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszék fogházában a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan; szökés nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó s a fogház kórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, amely általa s a kórház orvosa által szigorúan ellenőriztetnek, kifogástalan.

A fegyelem szigorú s fegyelmi büntetés sem az őrség, sem a letartóztatottak között nem alkalmaztatott.

E fogházban a múlt hó folyamán 51 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt elzárásra 2, fogházra 24, börtönre 14, fegyházra 4. Felelősség alatt álló vizsgálati fogoly 1, elítéletlen vizsgálati fogoly 6 van.

December hó utolsó napján a létszám 66 főből állott, míg január hó végén 51 volt, így a havi zárnapi apadási mutat.

Az apatini, hódsági és kulai kir. járásbírói fogházakban ugy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

A városi kórház ügye.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottságának június havi ülésén dr. Danninger Ádám tiszti főorvos jelentése kapcsán Grüner Samu bizottsági tag szóvá tette a városi kórház és szegényház ügyét, mert úgy értesült, hogy egyik sem felel meg rendeltetésének annál kevésbé a modern kor követelményeinek.

A bizottság méltatván a kérdés fontosságát, ifj. Vojnits István főispán elnökségével egy bizottságot küldött ki, hogy a két intézmény alapos megvizsgálása alapján az észlelt hiányok és bajok orvoslására nézve javaslatot tegyen. A bizottságba beválasztották dr. Buják József, dr. Grüner Samu, dr. Lallosevits János és dr. Danninger Ádám tiszti főorvos tagokat, azonkívül az elnök meghívta a bizottságba még Sztankovits György műszaki tanácsost, az államépítészeti hivatal fejt is, hogy műszaki tanácsaival támogassa a bizottságot munkájában.

A bizottság mindenre kiterjedő szemle után megállapította, hogy az épületek már méreteiknél fogva sem felelhetnek meg egy kórház és egy szegényház rendeltetésének. A kórház betegeknek összes létszáma csak negyvenegyre rugott, helyiségei mégis zsúfolva voltak. Ugyanezt tapasztalta a bizottság a szegényházban is.

Az udvar s a környezet ellenkezik a modern higiéne követelményeivel; a felszerelés a lehető legtökéletesebb; a különböző bajban szenvedő, lábadozó és halódó betegek összezsúfolása pedig valóságos arculesapása minden erkölcsi követelménynek.

A bizottság a február 6-iki közigazgatási bizottsági ülésen számolt be tapasztalatairól s egyuttal véleményt adott arról is, mint véli megoldhatónak a kérdést a város különösebb megterhelése nélkül csupán a rendelkezésre álló anyagi eszközök és a város tulajdonában levő ingatlanok felhasználásával.

A bizottság első sorban javasolja a két intézmény teljes szétválasztását: a szegényháznak kitélepitését a régi laktanyák egyikébe, melyeket katonai célokra amúgy sem használnak többé s a szegényház mostani épületének a kórházhoz való esatolását, ami lehetővé teszi a tulszúfoltságból eredő legfőbb bajoknak elhárítását.

Azonkívül elodázhatatlan szükségnek tartja a bizottság a kórházban egy alorvosi, egy kórház-gondnoki, egy férfi- és egy nő-ápolói, a szegényházban pedig egy gondnoki, egy férfi- és egy nőcseledei állásnak szervezését.

A közigazgatási bizottság a kiküldött bizottság javaslatait magáévá tévén, elhatározta, hogy a jelentés értelmében tesz előterjesztést a törvényhatósági bizottságnak.

H I R E K.

A polgári iskolaszék.

A város a héten alakította újra polgári iskolaszékét és ez alkalommal Hauke Imre polgármestert elnöknek, Gräff Nikáz ny. kir. tanfelügyelőt alelnöknek és Novákovits Izidor tanárt gondnoknak választotta meg. Kibuktatta egyidejűleg az elnöki székéből Alföldy Árpád helyettes polgármestert és Zsulyevits Ernő iskolaszéki alelnököt és velök együtt Petényi József néptanítót is, a volt gondnokot.

Eddig a riport, amit nem is ír-nánk meg ilyen kirívóan, ha elvadult laptársunk, a Bácsmezei Függetlenség nem zudítaná az alantas rágalmak egész légióját a munkapártra ezzel a választási aktussal kapcsolatban. Politikai erőszakról szól ismét a bakonyi hírharsona, pedig valójában nem történt más, minthogy érdemesebb férfiak kerültek az iskolaszékbe az eddigieknél. Ennyit a sorok között az ellenzéki ujság is elismer és ezt az igazságszolgáltatást a munkapárt is készséggel nyugtázza. A város kulturája szempontjából ez a fontos, amin pártsemüvegen nézve lehet örülni is, meg keseregni is, de nem illik semmiképen sem — a független ujság módjára — kloakába mártani a tollat olyankor, amikor épen kulturtestület alakításáról van szó.

Tisztelgés az alispánnál. Zomborba érkezett a zentai városi tanács az újonnan megválasztott polgármester, Szárich Géza vezetése mellett. A tanács Scultéty Ferenc alispánnál tisztelgett. Ez ideig ugyanis még — a tavalyi tisztújítás ellen beadott felelősség miatt — nem volt illő alkalma Zenta város tanácsának az új alispánnál tisztelgenni.

Kinevezés. Scultéty Ferenc alispán Bóllits Aladár ingyenes irodai gyakornokot ideiglenes díjnokká nevezte ki.

A bajai főispán rágalmozói a vádlottak padján.

Szegedről távirat- tozzák: Szemző Gyula bajai főispán több sajtópört indított ama lapok ellen, amelyek őt a múlt évben néhány pörös ügyből kifolyólag támadták. Az egyik sajtópört tegnap tárgyalta a szegedi esküdtbíró Pókay Elek táblabíró elnöklésével. Az ügyészség ötrend-beli rágalmozás vétségével vádolta Rehorovszky Jenő szegedi hírlapírót, mert egy szabadkai lapban megírta annak az interpellációnak az anyagát, amelyet annakidején egy ellenzéki képviselő szándékozott a parlamentben a belügyminiszterhez intézni és azt írta, hogy a főispán Gyurgyevics Jócó szölőcsőzt a borpincéjébe csalta és elverette azért, mert galambokra vadászott. A bíróság elrendelte az inkriminált cikk valamennyi állítására nézve a valódiság bizonyítását. Elrendelte továbbá új tanúk kihallgatását és ama perek iratainak beszerzését, amelyek a szabadkai törvényszék előtt vannak folyamatban.

Uj plébános. Agatily Boldizsár volt zombori róm. kath. hitoktató kaplannak nemesmiliticsi plébánossá történt megválasztását egyházközsége megerősítette. Az új plébános plébánosi esküjét folyó hó 5-én tette le főpásztora kezeibe.

Szabad Lyceum. Jövő vasárnap, február 11-dikén a városháza dísztermében d. u. 1/6 órakor dr. Gál Rezső tart előadást a tőke és munka harcáról.

Kinevezés. A kalocsai érseki hatóság Sebestyén Jenőt, Balázs Margitot, Schinzl Amáliát és Futó Ilonát Madarasra; Bakos Györgyöt Madarasra tanítóvá illetve tanítónővé kinevezte, Sulyok Jánost pedig Topolyán az igazgatótanítói teendővel megbízta.

Tisztújítás a zombori izr. hitközségnél.

Február 4-én tisztújítás volt a zombori izraelita egyházközségnél. A választás eredménye ez: Hitközségi elnök dr. Guttman Zsigmond; képviselőtestületi tagok: Holländer József, Scheer Armin dr., Dömötör Aurél, dr. Czeisel Lajos, Deutsch Mór, Hajduska Adolf, dr. Gábor Izidor, Teltsch Gáspár, Ábrahám Izsák, Kohn Adolf, Szeles Jenő, dr. Turányi Zsigmond, Weinberger Izidor, Hay Ignác, dr. Wollheimer József, Keszler Dezső. Pótagok: Scheer Ignác, Grünbaum Nándor, Spitzer Sándor, Török Sámuel.

Nyári szinkör és kioszk a zombori Erzsébet ligetben. Egy helybeli vállalkozó az üdülő közönség szórakoztatására kioszkot szándékozik az Erzsébet ligetben felépíteni, mely nyári szinkörrel és vendéglővel volna összekapcsolva.

Uj tanítói állások Bácskában.

A zombori kir. tanfelügyelő jelentése szerint a jövő tanévre Bácsmezei 37 tanítói és tanítónői állás jön üresedésbe. Ezekre az állásokra már most áprilisban kiírják a pályázatot.

Allamsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Grigorievics Milos úrszentiváni gör. kel. szerb lelkésznek 150 korona államsegélyt engedélyezett.

Irodatisztet keres a város.

Zombor városánál megüresedett egy irodatiszti hely, melylyel kétezer korona fizetés és hétszázhusz korona lakbér jár. Február hó 21-éig lehet benyújtani a pályázati kérvényt a főispánnál.

Meghalt a volt zentai polgármester.

Zenta város nyugalmazott polgármesterének, Dudás Lajosnak, halála hírére hozza a tudósító. Fejorbáncot kapott és pár nap alatt meghalt. Kishivatalnok állásából szívós munkabírása, szorgalmas kitartása s a gazdaközönség ragaszkodása az első városi tisztségbe, a polgármesterségbe emelte. Ő volt Zenta ötödik polgármestere. 62 évet élt.

A szabadkai kórház múlt évi statisztikája.

A szabadkai kórház most állította össze beteginek múlt évi statisztikáját. A statisztika szerint ápoltak 3874 beteget. Ezek közül meggyógyult 1567, javultan eltávozott 1583, gyógyulatlan 210, meghalt 204, visszautasított 310. Ápolási nap: 118.433.

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára folyó hó 11-én (vasárnap) délután 2-4-ig díjtalanul megtekinthető.

Zentán halgazdaság létesül. Zentáról jelentik: Zenta város kisebb méretű halgazdaság megvalósítását tervezi, több németországi s két magyarországi város példájára. Az üzembe állítás nagyon csekélybe kerül s kettős célt szolgál: a vágóhídi hulladékot gyümölcsözőleg felhasználva, a köztisztaság s így a közegészség javára válnék; másrészt a szegénységnek juttatna a legolcsóbb áron halat.

A jánoshalmi általános takarékpénztár tökeemelése. A jánoshalmi általános takarékpénztár legutolsó közgyűlésén elhatározta, hogy a részvénytőket 100.000 koronáról 200.000 koronára emelik.

Könyvelő és tanító sajtópöre. A Branik című szerb lapban Martinovits Szvetozár szerbíttebeli könyvelő azt írta Drózsics Koszta óbecsei néptanítóról, hogy sikkasztó, hamisító, aki nem érdemes arra, hogy elnöke legyen az egyházközségnek. Drózsics sajtópört indított Martinovics ellen. A pört minap tárgyalta volna a szegedi esküdtszék. Az idej esküdtszéki ciklus ez első tárgyalását azonban nem tartották meg, mert közben Martinovics visszavonta állításait, kijelentette, hogy azok téves információk alapulnak, mire Drózsics visszavonta panaszát és a bíróság megszüntette az eljárást.

A bíróság kimondta: szabad ollózni. Szerzői jog bitorlása miatt perelt be Kacsóh Pongrac, mint a Kecskeméti Lapok szerkesztője, egy vidéki lapot, mert az Karenin Anna címen közrebocsátott tárcáját egy másik vidéki lapból, a hol ez a tárca szintén a színházi rovatban megjelent, a szerző beleegyezése nélkül átvette. A kecskeméti királyi törvényszék felperest keresetével elutasította, mert nem látta fenforogni a szerzői jogbitorlást, minthogy a hírlapban a Színház című rovatban a szerző nevének kitétele és a forrás megnevezése nélkül megjelenő, nem önálló közleménynek más lap által történt átvétele nem szerzői jogbitorlás. A budapesti királyi ítéletábla, mint az Ügyvédek Lapja írja, a napokban helybenhagyta az elsőbíróság ítéletét, indokul azt hozván föl, hogy alperes a kérdéses cikket olyan vidéki újságból ollóztta ki, mely a felperes újságjával csereviszonyban áll, vagyis ez a hírlap a felperes megjelent cikkeit átvenni jogosult anélkül, hogy ehhez az ő külön beleegyezése volna szükség. A hírlapírók között — így szól a megoldás, — az a szokás áll fenn, hogy egyik hírlap a másikkban megjelent cikkeket a szerző beleegyezésének külön kikérése nélkül átvenni jogosult, a szerző, aki ilyen csereviszonyban álló lapban cikke közlésétét megengedi anélkül, hogy az utánnyomás tilalmát alkalmas módon kifejezésre juttatná, beleegyezettnek tekintendő abba is, hogy abból a lapból, mely valamely cikket a csereviszonynál fogva átvett és közlött, az utóbbi lappal ugyancsak csereviszonyban levő másik hírlap a cikket átvehesse anélkül, hogy az átvett cikk szerzője után nyomozni és a közlésétéhez ennek beleegyezését külön kikérni tartoznék. Felperes tehát a fenforogó esetben nem vitathatja sikerrel, hogy az ő elkatározásától függ, hogy hírlapi cikkének utánnyomására kinek ad engedélyt, mert habár az 1884. évi XVI. törvénycikk 1. szakasza értelmében írói mű közlésététele a szerző kizárólagos joga, erről a jogáról azonban a szerző akár kifejezetten, akár hallgatag le is mondhat s hallgatag lemondás forog fenn akkor, ha a szerző csereviszonyban álló hírlapnak közlés végett átengedi és az utánnyomás tilalmát kifejezésre nem juttatja.

A szabadkai kenyérgyár megalakulása. Most nyert befejezést a Szabadkán létesítendő „Mária Terézia Kenyérgyár R. t.” előkészítő munkálata s a részvénytársaság megalakul. Hétszáz darab 100 koronás részvényből álló 70.000 korona alapitókéval indul meg a gyár, amely Ódor-utca és István-utca sarkán épül. Az alapítók terve szerint a legmodernebb gépekkel rendezik be az üzemet, hogy a társaság megvalósíthassa azt

a célját, hogy a város fogyasztó közönségét állandóan jó és friss kenyérral láthassák el. Az igazgatóság tagjai lettek: elnök Rosenberg József nagykereskedő, alelnök dr. Fischhof Béla Bácsmegeye tb. főügyésze, Rosenberg Emil, Rosénberg Mátyás nagybirtokosok, dr. Hetényi János keresk. miniszteriumi s. fogalmazó. Igazgató Molnár József volt malomigazgató lett, a vállalat kezdeményezője. A gyár nem — mint tévesen irtuk róla — a „Bácsalmási Hengermalom” alapítása, hanem teljesen független vállalat s szükségleteit is függetlenül, a legkedvezőbb helyen fogja beszerezni.

Revolverdurránás Zombor és Baja közt. Kedden délután, amikor a baja—zombori vonat Regöce és Órszállás között haladt, a vonat utasait hirtelen revolvérdurránás hangja rémítette meg. Az utasok ijedten ugráltak fel helyeikről és egyikük megrántotta a vészféket, mire a vonat megállt. A kalauz néhány utassal keresztül futott a vonaton és az egyik harmadik osztályú kocsis félreeső helyén ráakadtak egy fiatalemberre, akinek a melléből patakzott a vér. A kalauz az utasok segítségével bekötözte az életunt fiatalembernek a sebet, majd átvizsgálták a zsebeit, amelyben iratokat, egy katonai behívó jegyet, két levelet és 50 fillért találtak. Az iratokból megállapították, hogy az öngyilkos Spán Adolf budapesti 25 éves asztalos. Az öngyilkos zsebében talált levelek egyike édesanyjának, a másik bajai rokonának volt címezve, az utóbbiaknak csak akkor volt kézbesítendő, ha az öngyilkosság nem végződnék halállal. A súlyosan megsebesült Spán Antalt Órszálláson kitétték a vonatról és orvost hívtak hozzá. Az orvos kimosta a sebet és konstataulta, hogy a sebesülés nem életveszélyes és amennyiben fertőzés nem fog beállni, úgy Spán feltétlenül életben marad. A legközelebbi vonattal bevitték az életunt asztalossegédet a zombori kórházba. Tettének oka reménytelen szerelem.

Bakancskiosztás. A kereskedelemügyi miniszteriumban értekezlet volt, amelyen a közös hadsereg lábbeli szükségleteit, illetőleg a kisipar számára fenntartott részét osztották szét a kereskedelmi és iparkamarák pályázói között. A kiosztás fontossága abban rejlett, hogy azt most három évi időtartamra terjesztették ki, s ezért az értekezlet felhatalmazta a kereskedelemügyi miniszterium iparfejlesztési osztályát, hogy intézze az elosztást az 1913-iki és 14-iki évre kiterjedőleg, méltányos tekintettel a kifogástalan munkát beszállítókra és a szövözetekre. A szegedi kamara kerületében háromezerezháromszáznylevánhét pár bakancsot fognak kiosztani.

A titeli csendőrök tolvaja megszökött. Február 2-án Holló titeli csendőrmesternek sikerült elfogni egy csavargót, amikor ételért könyörgött egy titeli gazdánál. Holló őrmester bevettette a szolgabírói hivatalba, ahol a vallatás folyamán kiderült, hogy Popovics Dragutinnak hívják, szerbiai illetőségű és Magyarország területéről már évekkal ezelőtt kitiltották. A szolgabíró Popovicsot átadta a csendőröknek, akik a községi fogdába zárták. Az éjszaka folyamán Popovics megszökött. A fogda ajtaja mellől hiányzott egy téglá és Popovics úgy darabonként szedte ki a téglákat, amíg nem sikerült akkora nyílást csinálni, amelyen át kibújhatott. A csendőrök másnap egész nap kutattak a megszökött fogoly után, de színét se látták Popovicsnak. A ravasz Popovics este aztán oda tört be, ahol legkevésbé keresték. Belopódzott a csendőrségi laktanya kamrájába és az ott lévő Holló őrmester tulajdonát képező 1 pár eszmat felcserélte a maga rongyos cipőjével. Miután a kamrában más értékesebb tárgy nem volt, zsebre-vágta Benedekfi őrsvezető egy pár vadonut uj cipőjét is. Épen a csendőr laktanya falán mászott át, amikor Benedekfi őrsvezető visszavert az őrzetről. Popovics megpróbált menekülni, de az őrsvezető elérte és csak nehézküdelem után tudta megkötözni a csavargót. A többi csendőrség most széleskörű nyomozást indított, mert valószínűleg valami büntény terhelte a csavargót, aki olyan nagyon szeretne megmenekülni a csendőröktől.

Sülyedő hajók. Titelről jelentik, hogy a Duna jege annyira megindult, hogy több hidbontó megrongálódott és több hajó sülyedőben van.

A mélykúti bucsu napján. 1911. augusztus 20-án bucsu volt Mélykúton. Este a Rácskai-féle korezmában két társaság mulatott. Az egyik társaságban Vlasics András felsőszentiváni községi rendőr, a másikban Bundula József mélykúti földműves vitte a főszerepet. A két ember valami felett összeszóvalkozott, de a kihallgatott tanuk nem tudták megmondani, ki kezdte az összeszóvalkozást. Bundula József sörös poharakat kezdett vagdosni Vlasics rendőrhöz, aki erre kivonta a kardját és úgy akart védekezni Bundula és társai ellen, akik bicskával támadtak már rá. A veszekedésbe beleavatkozott Vlasics két testvére és még két barátja. A verekezés után Bundula és két társa 20 napon tul feküdt beteg, Vlasics András sérülése 8 napon belül gyógyult. A büntető bíróság Bundula Józsefet 8 napi fogházra és 10 korona pénzbírságra ítélte, Vlasics Andrást és Ágostont pedig fölmentette, mert jogos önvédelem közben sértették meg Bundulát és társait. Ugy az ügyész, mint Bundula védője felebezést jelentettek be.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő: üzletét személyes vezetése mellett március 10-től 30-ig ZOMBORBA, Refle Évi divatüzletébe helyezi át. Az ezen idő alatt rendelt fűzők kipróbálva, ott helyben átvehetők. — Előleges bejelentéseket szíveségből: Refle Évi és Hirth János ur üzletében vesznek fel.

Készít a legmodernebb francia és amerikai módszer szerint: reform, hátegyenesítő, has- és gyomor-fűzőket. 50—29

Zombori farsangi naptár.

Február 10-én. A M. Á. V. alkalmazottainak estélye a polgári kaszinó helyiségeiben.

Február 17-én. A magyar Olvasókör theaestélye saját helyiségeiben.

Február 18-án. A szociáldemokrata kör álarcos bálja a Pokol vendéglőben.

Február 20-án. A kaszinóegyesületi dalárda farsangi dalestélye a polgári kaszinó összes helyiségeiben a következő műsorral:

1. Brixner: Nevetődal. Férfikar. 2. Böhme: Bözsike táncleckéje. Előadják: Wolff Ellyke és Prohászka Aladár. 3. Kuntze: Jó tanács fiatal házásoknak. Énekli Bozsánszky János. 4. Dalkeringő. Vegyeskar. 5. Latabár. Kórista. Előadja Krump Ferenc. 6. Fürnschus: Sziámi hármás. Éneklik Butkovits Antal, Kacsvinszky Pál és Karsay István. 7. Piccolini vagy klarinét hangverseny akadályokkal. Furcsa jelenet egy magános hang és férfikarra. Szerzette Genée, fordította Kozma László ur. Előadja Jánosy Károly. A zongorakiséretet Kacsvinszky Pál, Marschall Béla és Tomcsányi Aladár látják el.

Március 7-én. A zombori Troubadourok által a szabadkai Filharmóniai Társaság közreműködésével rendezendő hangverseny a kaszinó egyesület helyiségeiben a következő műsorral:

I. rész. 1. Cherubini: „Anakreon” nyitány. Előadja a filharmóniai zenekar. 2. Schubert: Symphonia (H-moll), a) Allegro moderato, b) Andante con moto. Előadja a filharmóniai zenekar. 3. Grieg: a) Szívsebek, b) Anitra tánca. Előadja a filharmóniai vonós zenekar. 15 perc szünet.

II. rész. 4. Lányi: „Magyar románc” hegedűre és zenekarra. Előadja Koller Ferenc hegedűművész és a filharmóniai zenekar. 5. Goldmark: „Air” hegedűre és zenekarra. Előadja Koller Ferenc és a filharmóniai zenekar. 6. Bizet: „L' Arlesienne” Suite, a Prelude, b) Manuette, c) Adagietto, d) Carillon, e) Intermezzo, f) Farandolle. Előadja a filharmóniai zenekar.

A róm. kath. népiskolák új rendszabályzata.

II.

Megemlítettem már, hogy sérelmesnek tartom az igazgató-tanítókra nézve a rendszabályzatnak ama kifejezését, mely így szól: „Az iskolaszék az igazgató-tanító részére méltányos tiszteletdíjat állapíthat meg.” Igaz, hogy én a multkori cikkemben „állapíthat” kifejezés helyett „szavazhat” kifejezést említettem, de a két szónak a különbsége az igazgató-tanítók sértett érdekein mit sem változtat, mert akár az egyik, akár a másik kifejezés hatása alatt épen úgy meg kell nekik hunyáskodni egy kis tiszteletdíj megszavazásáért, mintha azt minden munka nélkül érdemtellenül kapnák meg.

Nagyon csodálkozom azon is, hogy mint a „Magyarország” hasábjain olvastam, az igazgatói elsőbbségen plébánosok és tanítók ugyszólván már hajbakaptak.

A plébános urak azután olyan fölényesen csapják oda a tanítóknak, hogy ők magasabb képzettséggel bírnak, mert nyolc év után még négy évi teológiát is tanultak s ott a pedagógiával is foglalkoztak legalább olyan, ha nem magasabb fokban, mint a tanítók a tanítóképzőben.

Én elhiszem, hogy úgy van, sőt azt mondom, hogy úgy is kell lennie, de viszont ismerjek el, hogy arra a négy gimnáziumot és négy évfolyamos tanítóképzőt végzett tanítóra nézve sem vették el az a négy év, melyet nyolc évi tanulás után teológiai tanulmányok helyett kiem az életben töltött el. Talán négy év alatt is képeztek magukat és szereztek tapasztalatokat maguknak, sokszor annyit s olyanokat, amennyit s aminőket még négy évi teológiai tanulmánnyal is nehéz később behozni.

Azután meg velünk, a tanítók nagy csoportjával nagyon nehéz e dologról vitatkozni, mert nagyon sokan vagyunk olyanok, akik a tanítóképzőben tanulva, tanáraink nagy seregének egyik felét világiakban, másik felét egyháziakban volt szerencsénk tisztelhetni s mikor vitatkozásaink közben mint majdan tanításra hivatott egyének párhuzamot vontunk a kétféle tanárcsoport működése között s épen nem mondhatjuk, hogy a világi tanárok rovására döntöttünk volna. Nem döntöttünk egyik tanárcsoport rovására sem, mert mind a két csoportot egyformán tiszteltük és tiszteljük most is, de őszintén mondhatjuk, hogy bámultuk világi tanárainkat, a pedagógia elveit mily szépen bele tudják önteni tárgyaik tanításába s minket az életbe messze kiható tapasztalatokra rávezetni, figyelmeztetni s fölvilágosítani.

Igy van ez az elemi népiskolában.

A plébános tud, ért a népneveléshez, a néptanításhoz, de az életben nagyon sok ügygyel-bajjal van elfoglalva, ami a szorosabb iskolai élettől mégis csak elvonja. A tanító meg ugyszólván egész mindenségével az iskolához van kötve. Nem csodálandó tehát, ha a tanítónak egyik-másik téren, egyik-másik dologban több a jártassága a tanítás terén, mint a plébánosnak vagy adminisztrátornak. De még egyszer hangsúlyozom, a plébános képzettségénél, pedagógiai tanulmányánál fogva nemcsak ért a népneveléshez, hanem a tanító munkáját fölül is tudja bírálni.

Nem is e téren van a nagy különbség a papok és tanítók között, hanem az előmenetelben. Azt hiszem a legtöbb kartársam

szívesen képezne magát s végig tanulná, ha módjában volna, akár Budapest, Bécs, Berlin, Páris, London egyetemét és akár Róma teológiáját. De azért, mert ez nincs módjában, nem méltányos megszerezhető és becsülettel meg is szerzett képzettségével határozottan guzsba kötni.

Az új rendszabályok már az igazgató-tanítóról is nagyon alárendelt viszonyban intézkednek s hogy további előmeneteléről meg épen semmit sem akar a rendszabály tudni. Azt csak nem számíthatjuk előmenetelnek, hogy 600—700 tanító közül 40—50 év alatt valaki egyházmegyei világi főtanfelügyelő is lehet.

Az új rendszabályzat, ha a tanítóknak ambícióját csak egy kicsit is kiakarta volna elégíteni, amint az igazgató-tanítókat a plébánosok és adminisztrátorok mellé rendeli, azonképen a kerületi esperesek mellé is kerületi tanítói tanfelügyelő állásokat kellett volna szerveznie.

Hogy ez nem történt meg, ezt tartom én az új rendszabályzat második főhibájának és a tanítókra nézve sérelemnek.

Ez a visszaszorítás, és az egyházi javadalmas lépesőzetel teszik a papok és tanítók közötti nagy különbséget.

Én azt szeretném, ha az egyház világi tanítóit oly szorosan fűzné magához, hogy azoknak soha sem lenne kedvük másfelé kalandálni.

És íme, most megjelenik egy új rendszabályzat, melynek jövendő élete legalább is 20—30 évre becsülendő és nincs benne oly intézkedés, minővel a közoktatásügyi kormány már is foglalkozik.

A napokban olvastam ugyanis, hogy a közoktatásügyi miniszter a vármegyéket tanterületekre fogja osztani és a kerületekbe tanító tanfelügyelőket fog alkalmazni, a királyi tanfelügyelő főnöksége alatt.

Mit jelent ez? Ez egyenes felhívás a felekezeti tanítókhöz, hogy siessetek az állam karjaiba, mert ott mindig jobb a fizetés és szebb a fokozatos előmenetel, mint a felekezeteknél.

Mintha csak az állam a róm. kath. népiskolák új rendszabályzatának megjelenésére várt volna, hogy megismervén, azonnal úgy intézkedjék, hogy a felekezetektől a jobb tanítókat magához vonja.

Nincs munkás ember, aki előmenetelben ne szeretne részesülni. Azt meg fejtegetni sem kell, hogy fokozatos előmenetelek mily ambícióval töltik el, mennyivel értékeesebb munkát iparkodik végezni, szoros kötelességénél mennyivel többet iparkodik tenni az, aki erre számíthat.

Erre a róm. kath. tanítóknak is szükségük van s ennélfogva az új rendszabályzatnak eme hiányát orvosolni kell; ha más-kép nem, rendelettel s ha feljebb nem, legalább az igazgató-tanítói állás szervezésével. Természetes, hogy illő tiszteletdíjról is kell gondoskodni, ha más forrás nem volna, az egyházi vagyon jövedelméből. Hiszen ezzel ez a nagy világi testület annál szorosabban volna az egyházzal csatlóva és fel volna keltve ambíciója, hogy a róm. kath. népnevelést fölvirágoztassa. Az erre fordított költség a népnevelés fölvirágoztatása által a népet boldogítaná és az egész országra kihatással volna.

Sulyok János,
tanító.

HIRDETÉSEK.

98/1912. végrh. szám.

Előleges árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 104. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbíró-ságnak 1912. V. 40/3. számú végzése következtében dr. Frank Károly ügyvéd által képviselt Topolyai Általános Takarékpénztár r. t. javára 5000 korona s jár., dr. Zsiros Aladár ügyvéd által képviselt Schwimmer János javára 5000 kor. s jár., dr. Cziráky Gábor ügyvéd által képviselt Topolyai Önszegélyző és Hitelszövetkezet javára 12400 kor. s jár. erejéig 1912. évi január hó 20-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 15486 kor. 42 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.:

1. 51 bál 3315 kgr. toll	3315—	K
2. 52 bál 2948 kgr. I. kiszedés és nagy toll	5896—	„
3. 13 zsák 612 kgr. irótoll	1224—	„
4. 26 zsák 865 kgr. I. kiszedés	2395 82	„
5. 54 zsák 904 kgr. különféle toll	1442 80	„
6. 86 zsák 735 kgr. különféle toll	629 60	„
7. 17 zsák 305 kgr. különféle toll	563 20	„
8. 4 mm. tollhulladék	20—	„

Összesen 15486 42 K

becsértékben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a topolyai kir. járásbíró-ságnak 1912. V. 40/3. sz. végzése folytán Topolyán Grünfeld József házában leendő megtartására 1912. évi február hó 20-ik napjának d. e. 8 óraja határidőül kitétik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok a fent kitüntetett becsáron készpénz fizetés mellett el fognak adatni, azon alul azonban nem.

Topolya, 1912. évi február hó 5-én.

Elischer Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Eladó gőzmalom.

::: Dálján egy :::

gőzmalom,

::: mellette lévő :::

uri lakházzal,

más nagyobb vállalat

miatt szabadkézből ked-

vező feltételek mellett

= azonnal eladó. =

Megjegyeztetik, hogy a gőzmalom a

Duna partján fekszik, s így a hajó-

berakásokhoz igen alkalmas, továbbá

a vasuti állomással kövesut által van

::: összekötve. :::

Bővebb felvilágosítást adhat **Ráczits**

és Czvrkusits nagykereskedő cég

Zomborban és Kovacsevits

::: **Sztéva Dálján.** 4—4 :::

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

8995/911. szám. kbiz. 1911.

Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi május hó 17-én 32035—I. A. 1911. sz. alatt kelt rendeletével a **gombos-vajszkai ármentesítő és belvizlevezető társulat** által előterjesztett kérelem folytán az említett társulat által Bácsordas község határában árvédelmi célokra igénybe vett s a két példányban bemutatott kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. XLI. t. c. 32. §. értelmében elrendelte és felhívta a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a kisajátítási eljárásnak az idézett t. c. 33—40. §§. értelmében tartsa meg.

A kisajátítandó területek Menráth Jánosné szül. Kobetits Anna, Kobetits József, Folk Mátyásné szül. Kobetits Mária, Pécs Lászlóné szül. Kobetits Katalin, Resch Józsefné szül. Kobetits Rozina, Kobetits János, Schmiederer Mátyásné szül. Kobetits Teréz, kisk. Kobetits Károly, Kattl Péter, Kattl Teréz férj. Gillmann Mártonné, Braunstein János (nős Hajer Mariával), Butsch Jakab, Butsch János, Weimann Sándorné szül. Butsch Anna, Zwing Boldizsárné sz. Butsch Appolónia, Gutther Józsefné szül. Butsch Katalin, Konrád Jánosné szül. Wagner Verona, kiskoru Baumann Katalin, Weber Mihály (nős Müller Katalinnal), Zäpf József (nős Szikinger Magdolnával), Zäpf Józsefné Szikinger Magdolna, öz. Konrád Györgyné szül. Szikinger Teréz, Ganss Péterné szül. Hungasch Anna, Auer Konrád (nős Baumann Magdolnával), Keller Adámné szül. Konrád Teréz, Konrád Jakab (nős Jäger Erzsébettel), Konrád Fidé (nős Jäger Teréziával), Schösser János, Hack Józsefné szül. Schuber Magdolna, kisk. Auer Teréz és Magdolna, Baumgartner Györgyné szül. Teringer Anna, Hauser Ferenc (nős Ostti Juliával), Ritter Simon (nős Konrád Magdolnával), Kuntner József (nős Konrád Reginával), Kuntner János (nős Nettinger Juliával), Matheiss Józsefné szül. Fáth Teréz, Rumbach Mihály, dr. Hofbauer Mihály, Willmann Matyás, Hungasch Genovéva, kiskoru Szigfried Anna, kisk. Szigfried Mihály, Sebestyén és György, Konrád Józsefné szül. Konrád Margit, Butsch Istvánné szül. Birli Erzsébet, Grünbaum Péterné szül. Birli Magdolna, Rechner Jakab és neje szül. Bertrán Katalin, Milli Tamás (nős Brandt Katalinnal), Eitele József (nős Butsch Magdolnával), Hutherer József (nős Baumann Annával), Birli Ádám (nős Francz Erzsébettel), Weimann Adámné szül. Francz Teréz, Rechner Józsefné szül. Francz Katalin, Schneidemann Mártonné szül. Francz Éva, Auer Antal (nős Dubacssek Juliával), Lang József (nős Stein Terézszel), kisk. Baumann Katalin, Eitele Gergelyné szül. Auer Anna, Auer Ferenc (nős Zäpf Teréziával), Halter Jánosné szül. Auer Magdolna és Auer Antal (nős Butsch Katalinnal) bacsordasi lakosok tulajdonát képező és a kisajátítási összeírásban megjelölt bacsordasi határban fekvő földterületek.

A kisajátítási eljárás foganatosítására az 1881. XLI. t. c. rendelkezései értelmében kiküldött bizottság a helyszíni tárgyalást Bácsordas község házában tanácsstermben **1912. évi március hó 9. napján délelőtt 9 órakor** fogja megkezdeni.

Miről a kisajátítást szenvedő érdekelték oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a vonatkozó kisajátítási terv és egyéni összeírás Bácsordas község házában a hivatalos órák alatt 1912. évi február hó 23-tól 1912. évi március hó 8. napjáig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére kitétetik és hogy a tárgyalásnál jogukban áll a tulajdonosoknak a kisajátítási terv ellen és minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásaikat jegyzőkönyvbe vétetni.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen.

A kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog

határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelenik meg.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának 1912. évi január hó 13. napján tartott üléséből.

VOJNITS ISTVÁN,

főispán,

mint a közigazgatási bizottság elnöke.

3—1

Kiadó ház.

3—1

A Schweidel József és Apolló-utca keresztezésénél levő sarokház a hozzávaló mellékhelyiségekkel **azonnal kiadó.** Bővebbet a házban.

12961/tkvi 1911. szám.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schwarz és Guttmann mohácsi cég végrehajtatónak Mayer Márton végrehajtást szenvedő elleni 319 korona 82 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén levő, Gádor község határában fekvő, a gádori 709. sz. betétben A. I. 1—2. sor, 646—647. hr sz. s 188. ö. i. sz. a. foglalt ingatlanból Mayer Mártont $\frac{2}{12}$ ed részben megillető jutalékra 605 korona kikiáltási árban és pedig a C. 8. sorsz. a. öz. Gerescher Antalné sz. Landgraf Teréz javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával az árverést elrendelte.

Az 1912. évi március hó 8-ik napján délelőtt 11 órakor Gádor község házában megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ anál alacsonyabb áron el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígért nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár % a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad, és a haladéktalanul folytatandó árverésen többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t. c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893. XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól fölmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles. — Zomborban, 1911. évi december hó 14. én. **Radány s. k.**, kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Weber.

telekkönyvvezető.

306. szám. 1912.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1911. évi 38287. számú végzése következtében Hivatalból képviselt Winkler, Léderer és Roth budapesti cég javára 322 korona 05 fillér s járuléka erejéig 1911. évi április hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2010 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle vászon, karton, posztó és szövet nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 679/8. sz. végzése folytán 322 kor. 05 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi március hó 31. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 137 kor. 88 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Bezdánban adós cég üzletében leendő eszközésére 1912. évi február hó 17-ik napjának délutáni $2\frac{1}{2}$ órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi február hó 5-én.

Styrum Mór.

kir. bir. végrehajtó.

Alkalmazást nyer.

Katymár község (Bácsmege) jegyzőségénél a jegyzői teendőkből, de különösen **az adóügyi és kataszteri munkálatokban** teljesen jártas egyén 4 korona napidíj mellett azonnali belépéssel **alkalmazást nyer.** Okleveles és német nyelvet bíró egyén előnyben részesül, és beválás esetén az üresedésben levő másodsegédjegyzői állásra reflektálhat. Ajánlatok okmányolandók.

Antunits József,

2—1

jegyző.

279. szám. 1912

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1911. évi Sp. III. 775. számú végzése következtében dr. Türr Aladár zombori ügyvéd által képviselt dr. Dvornák Miklós zombori lakos javára 300 korona s járuléka erejéig 1911. évi november hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 1774/4. sz. végzése folytán 300 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi május hó 1-én napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 42 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós lakásán leendő eszközésére 1912. évi február hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi február hó 5-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

A zentai községi főgimnáziumi bizottságtól.

20/1912. sz.

Pályázati hirdetmény a Sinkay-féle ösztöndíjra.

Néhai Sinkay János végakarata által létesített és a nmélt. Vkm. urnak 1898. évi 61.305. számú rendeletével jóváhagyott erre vonatkozó alapító oklevél 8. pontja értelmében egy ösztöndíjas hely lesz a zentai közs. főgimn. bizottság által betöltve, mely ösztöndíjra pályázhatnak:

1. A papi, jog és államtudományi, orvosi, tanári és a szakszerű természettudományi osztályokat felölelő pályán haladó férfi tanulók vagy fizetést és ellátást nem élvező gyakornokok.

2. Ezen ösztöndíjas hely elnyerője az 1910. évi szeptember 1-vel kezdődő időtől évenként 500 kor. összeg élvezetében fog részesülni felévenként előre kifizetendő részletekben.

3. A pályázóknak igazolniuk kell:
a) Születésüket, hiteles anyakönyvi kivonattal.

b) Eddigi tanulmányaik jó sikerét az illetékes iskolai tanhatóság által kiállított eredeti bizonyítványokkal, melyben ha a magaviselet nem lenne kitüntetve, az külön bizonyítvánnyal igazolandó.

c) Illetékes községi-bizonyítvánnyal a pályázó szüleinek vagy magának a pályázónak vagyoni állapotát esetleg vagyontalanságát.

4. Az alapító levél 8. pontja szerint az abban körülírt Sinkay, Gombos és Mihálykovits családok físzadékaiknak kellő minősítés mellett elsőbbségi jog van biztosítva; ilyenek hiányában pedig csupán zentai illetőségű pályázók nyerhetik el az ösztöndíjat, minden esetben különös súlyt fektetvén vagyoni helyzetre, képességre, szorgalom és jó magaviseletre.

5. Az ösztöndíjat elnyert tanuló fél-évenként hiteles bizonyítvánnyal, vagy lecke-könyvvel igazolni tartozik tanulmányai folytatását, jó előmenetelét. Ennek elmulasztása esetén az ösztöndíjat az illető elveszíti.

6. Az elnyerendő ösztöndíjat az illető pályája végeztéig fogja élvezni, amennyiben az ezt kizáró okok fel nem fognak merülni.

7. Az ösztöndíjra történendő kijelölés a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur jóváhagyása után fog jogerőre emelkedni.

8. Pályázni szándékozók a fentebbiek szerint felszerelendő kérvényüket **folyó évi március hó 15-ig** nyújtsák be a községi főgimnáziumi bizottság elnöklénél. Később érkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

A zentai községi főgimnáziumi bizottságnak 1912. február hó 1-én tartott üléséből.

Dr. Huszágh Nándor,
főgimn. bizotts. elnök.

Haszonbérbeadás

A bácsborsódi határban az ólegyeni pusztai részen fekvő Latinovics Laura urnő tulajdonát képező mintegy **322** — 1000 öles — **hold földbirtok folyó hó 18-án délelőtt Katymáron** a község házában önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni.

Szerződési feltételek a katymári és regőcei község házában megtudhatók. 4-2

MEGHIVÓ.

A Sajkásszentiváni Népbank részvénytársaság

1912. évi február hó 28-án délelőtt 9 órakor

Driszler György-féle vendéglő

nagytermében tartja meg

VI. rendes közgyűlését,

meiyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja.

NAPIREND:

- Három tag megválasztása a jelenlevő részvényesek megállapítására.
- Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1911. évi működéséről, a zárszámadásnak előterjesztése és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
- Három igazgatósági tagnak 4 évre való megválasztása.
- Három felügyelő-bizottsági tag és két helyettesének megválasztása.
- Esetleges indítványok.
- Három tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az igazgatóság.

Vagyon. Mérleg-számla. Teher.

Pénztár	574.10		Részvénytőke	30000 —
Ujvidéki tkpénztárnál	3431.05	4005 15	Tartalékalap	4024 —
Váltószámla		144859 —	Külön tartalékalap	2643 05
Társasági malom		68000 —	Betétszámla	56501 73
Folyószámla		3450 55	Visszleszámitolás	101995 —
Ingatlan		1756 35	Egy hitelező	2691 52
Adóssok		10488 01	Igazg. tagok követelése	28000 —
Berendezés		250 67	Tőkekamatadó	309 22
Üzleti könyvek és felszerelés		291 42	Átmeneti kamatok	1104 05
			Fel nem vett osztalék	138 —
			Illeték	1539 80
			Tiszta nyereség	4154 78
		233101 15		233101 15

Veszteség. Veszteség- és nyereség-számla. Nyereség.

Fizetések	9548 —	Váltókamatok	6672 83
Betéti kamatok	3097 25	Malomi bevételek	27526 20
Visszleszámitolási kamatok	7520 23	Írásdíjak	305 33
Hitelezői kamatok	418 63	Jutalék	1554 57
Lakbér	400 —		
Költség-számla	1116 54		
Igazg. költségek	774 78		
Malomi költség	2017 49		
Adószámla	707 21		
Biztosítéki számla	693 53		
Olaj, szén és betegs. költség	5458 49		
Tűzifa és világítás	152 —		
Tiszta nyereség	4154 78		
	36058 93		36058 93

Bugarin Zsiván s. k.,
igazgató.

Belanovics Sztvetiszlav s. k.,
könyvelő.

A fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtatott.

Felügyelő-bizottság:

Becsejacz Száva s. k.

Sztejin Rada s. k.

Jovanovics Jóca s. k.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű
közönséget, hogy

folyó hó 10-én szombaton

nagy

tombolajáték

az

Elite-kávéházban.

A tombolatárgyak meg-
tekinthetők Schlieszer
Testvérek Kossuth Lajos-
utcai üzlet kirakatában.

Tisztelettel

az „ELITE“-kávéház tulajdonosa.

Kiadó ház.

Árok-utca 15. számú ház
május 1-ére kiadó. Bővebbet
ugyanott.

*-2

A 20-ik század legtökéletesebb varrógépe

„ „ AZ EREDETI „ „

Pfaff „41“ és „52“ varrógép,

amely kemény, kovácsolt acélszerkezetű, könnyű
és teljesen zajtalan járásu.

Az összes Pfaff-állvány
golyós csapágyakkal ellátva.

Az eredeti Pfaff varrógépek kiváló jóságát igazolja az is,
hogy eladásukhoz nem kell egész ügynöksereget mozgósítani, mint
más varrógépek eladásához.

A t. vevőközönséget kérem, sziveskedjenek raktáromat szemé-
lyesen felkeresni és a gépek kiállításáról, valamint minőségéről meg-
győződni, mert ügynököket nem alkalmazok.

20 -17

EGYEDÜLI RAKTÁR: TURY JÁNOS ZOMBOR, GALAMB-UTCA 10. SZ.

Mindenféle varrógépjavitás szavatosság mellett eszközölköttek.

ÓRÁK ÉK SZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett
Magyarországon legolcsóbban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MUÓRÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11/R.
Számítalan elismerőlevel. Órajavitások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

*-2

Tokaji gyógyaszú

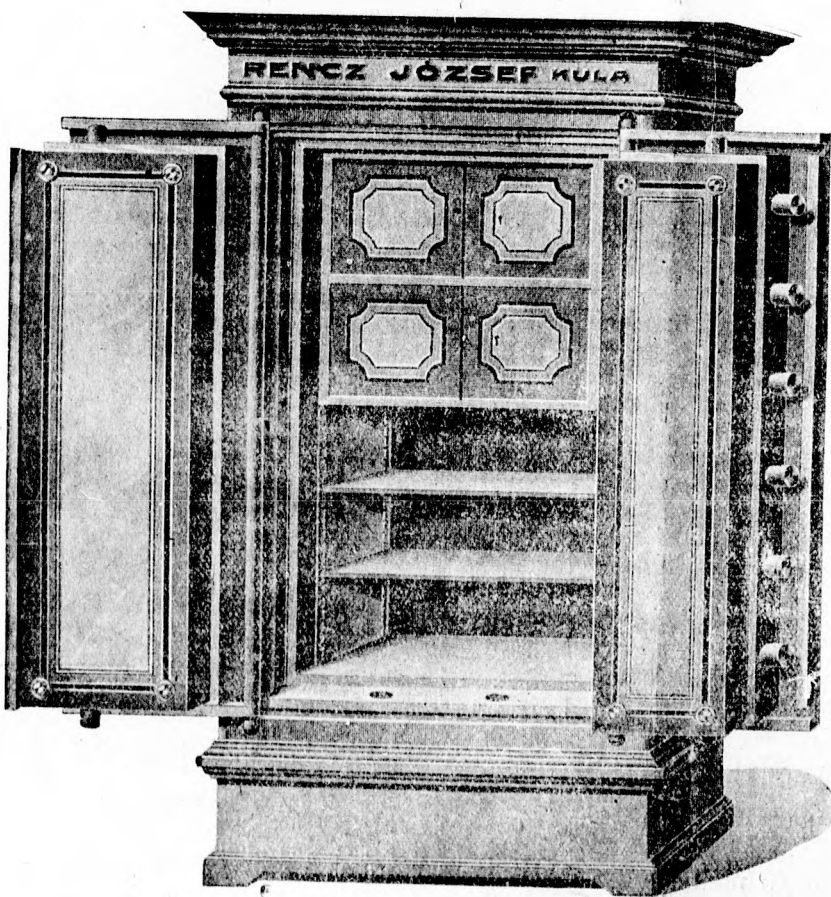
kitűnő gyógyszer vérszegé-
nyeknek és lábbadozóknak.

4 félliteres postacsomag franco
szállítással 10 korona

Nagy Testvérek

szőlőbirtokosoknál Tállya (Tokaj-
Hegyalja).

*-10

Rencz József

: vasrács és pénzszekrénygyára :

K U L A (Bácsmegeye).

Telefonszám 7. Telefonszám 7.

Készít lépcső-, erkély és folyosó-
rácsozatokat, sir- és sirbolt-sze-
gélyeket, vasablakokat stb. min-
den e szakmába vágó munkákat
a legszebb kivitelben.

Készletben teljes takarékpénz-
tári berendezések. !!

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!